

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ให้ทำการศึกษาหาช่องว่างงานวิจัย (research gap) ในหัวข้อที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อที่จะสามารถกำหนดโจทย์วิจัยที่เหมาะสมในอนาคต และจัดทำฐานข้อมูลของงานวิจัยที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีการจำแนกหัวข้อวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นงานวิจัยที่ศึกษาภาพรวมของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และส่วนที่เป็นงานวิจัยที่เจาะจงศึกษาหัวข้อภายใต้พิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) ซึ่งแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่ ด้านที่ 1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม (Single market and production base) ด้านที่ 2 การเป็นภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (Competitive economic region) ด้านที่ 3 การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียม (Equitable economic development) และด้านที่ 4 การรวมตัวกับเศรษฐกิจโลก (Integration into the global economy)

ผลการศึกษาพบว่า งานวิจัยส่วนมากเป็นหัวข้อที่เกี่ยวกับด้านที่ 1 และด้านที่ 4 ดังนั้น ช่องว่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงเป็นหัวข้อที่อยู่ภายใต้ด้านที่ 2 การเป็นภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (Competitive economic region) ได้แก่ กฎหมายการแข่งขันทางการค้า การคุ้มครองผู้บริโภค ทรัพย์สินทางปัญญา โครงสร้างพื้นฐาน พลังงานและเหมืองแร่ ความร่วมมือด้านภาษีและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) และด้านที่ 3 การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียม (Equitable economic development) ได้แก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises –SMEs) และช่องว่างด้านการพัฒนา (Development gap) ระหว่างประเทศสมาชิก

ข้อสังเกตเพิ่มเติมที่ได้จากการศึกษา คือ (1) หน่วยงานในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยในประเทศ ที่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่วนมากจะศึกษาหัวข้อที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าศึกษาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในภาพรวม (2) การเข้าถึงงานวิจัยในประเทศไม่ค่อยเอื้อต่อการสืบค้นจากภายนอกสถาบัน (3) ระเบียบวิธีการวิจัยมีความหลากหลาย และมีการเลือกใช้ตามความเหมาะสมของโจทย์วิจัย และ (4) ผลที่ได้จากการวิจัยส่วนมากเป็นไปในทางเดียวกัน คือ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประโยชน์ต่อประเทศสมาชิกในด้านการค้าระดับภูมิภาค

ฐานข้อมูลงานวิจัยในรายงานนี้แสดงชื่อเรื่อง การมีบทคัดย่อ ระเบียบวิธีวิจัย และความสอดคล้องของระเบียบวิธีวิจัยและผลการศึกษา ส่วนรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น ชื่อผู้แต่ง ปีที่จัดทำ และบทคัดย่อ (หรือบทสรุปโดยคณะผู้วิจัยเอง ในกรณีที่ไม่มีบทคัดย่อแต่เข้าถึงโครงการได้) รวบรวมไว้ในเล่มภาคผนวกของรายงานฉบับนี้

Abstract

This research project is funded by Thailand Research Fund (TRF) to study research gap in the ASEAN Economic Community (AEC), and to provide a database of research projects relating to AEC. This paper is divided into two parts. The first part deals with the research projects that study the overall AEC, while the second part presents studies with specific topics listed under the AEC Blueprint. Following the Blueprint, this study sorted research papers into four categories, namely Dimension I Single market and production base, Dimension II Competitive economic region, Dimension III Equitable economic development, and Dimension IV Integration into the global economy.

This study finds that the majority of research projects are topics under Dimension I and Dimension IV. Hence, research gap can be found in Dimension II Competitive economic region which includes topics such as competition policy, consumer protection, intellectual property rights, infrastructure development, taxation, and e-commerce. Moreover, topics under Dimension III Equitable economic development such as SME development and initiative for ASEAN integration which focus on the development gap between member countries are still relatively unexplored.

Further conclusions drawn from this study are (1) domestic institutes tend to focus on specific issues of AEC, rather than studying the overall economic community; (2) research projects done by domestic institutes are difficult to access from outside; (3) research methodologies employed are diverse and suitable for each type of research question; and (4) the majority of research projects present similar conclusion, i.e. that the AEC will benefit the member countries by increasing intra-regional trade.

The database shown in this report include project title, the presence of abstract, research methodology, and consistency between the method and result of study. Additional information such as author's name, year of publication, and abstract (or conclusion by this research team, in the case where there is no abstract but full report is accessible) are presented in the Appendix of this report.